

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029 / PT (kvalt)

VD/7119/02.01.00.00/2025

PT/MR/PK/EJ

Suomen talouden alavire on painanut Vantaan talouden selvästi alijäämäiseksi, ja kaupungin taloutta on merkittävästi vahvistettava alkaneella valtuustokaudella. Suomen talouden lasku näyttäisi kuitenkin pysähtyneen ja taloudessa nähdään hienoista kasvuvirettä. Tätä tukevat inflaation hidastuminen, korkotason lasku, vahvistuva ostovoima, piristyneet vientinäköymät sekä investointien lisääntyminen. Talouden kasvua jarruttavat kuitenkin geopoliittinen epävarmuus, kauppasotien mahdollisuus, heikko työllisyystilanne, kuluttajien suuri varovaisuus sekä julkistalouden merkittävä sopeuttamistarve.

Suomen kasvu on ollut hyvin lähellä nollaa vuodesta 2022 alkaen vaihdellen joko varovaisen kasvun tai pienen taantumisen välillä. Heikko kasvu on ruokkinut työttömyyden kasvua. Heinäkuussa Suomen työttömyysaste oli 9,3 prosenttia. Huolestuttavaa on etenkin pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Heinäkuun lopussa yli vuoden työttömänä olleita oli 128 800 koko maassa. Suomen Pankin ennusteen mukana työttömyys saavuttaa huippunsa kuluvana vuonna. Ennusteen mukaan vuoden 2026 aikana työttömyys laskee 9,2 prosenttiin ja vuonna 2027 8,6 prosenttiin.

Suomen pankin ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa tänä vuonna 0,3 prosenttia ja ensi vuonna 1,3 prosenttia. Vuonna 2027 kasvua olisi 1,7 prosenttia. Kasvua vauhdittavat etenkin investoinnit. Inflaation ennustetaan pysyvät alle 2 prosentin lähivuosina. Vuonna 2025 inflaation ennustetaan olevan 1,8 prosenttia ja hidastuvan 1,3 prosenttiin vuonna 2026. Hitaan inflaation ennustetaan vahvistavan palkansaajien ostovoimaa. Euroalueen inflaatio on 2,1 prosenttia eli hieman yli Euroopan keskuspankin inflaatiotavoitteen. Korot ovat olleet laskussa Euroalueella, mikä on tukenut myös Suomen taloutta.

Suomen kasvu tukeutuu osittain viennin kasvuun. Kuluvalle vuodelle viennin ennustetaan kasvavan 1,9 prosenttia ja ensi vuonna 1,7 prosenttia. Vuonna 2027 kasvua olisi jo 2,6 prosenttia. Vaihtotaseen ennakoidaan kääntyvän kuitenkin tänä vuonna negatiiviseksi ja pysyvän negatiivisena tulevat vuodet, tosin vain hieman.

Suomen talouden kehitys on muuta euroaluetta ja EU:ta hitaampaa. Euroalueen kasvu on ollut 1,4 prosenttia ja koko EU:n 1,5 prosenttia vuoden 2025 toisella kvartaalilla. USA:n talouskasvu on ollut tätä nopeampaa, 3 prosenttia. Kiinan kasvu on ollut 5,3 prosenttia. Kokonaisuudessaan Suomi ei ole pysynyt muun maailman kasvuvauhdin mukana. OECD ennustaa maailman talouskasvun hidastuvan 2,9 prosenttiin edellisvuoden 3,3 prosentista.

Julkisyhteisöjen vuosi 2024 oli heikko. Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin ja julkinen velkasuhde kasvoi 82 prosenttiin. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuonna 2025 alijäämä paranee hieman sopeutustoimien ja suhdanteen vetämänä, vaikka suuret puolustushankinnat kasvattavatkin menoja. Vuonna 2026 alijäämä kohenee 3,6 prosenttiin. Alijäämän ennustetaan jäävän koko vuosikymmenen lopun ajan suuremmaksi kuin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkasuhde harppaa tänä vuonna lähelle 87 prosenttia. Vuonna 2029 velkasuhde on hieman yli 90 prosenttia.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuosikate heikkeni vuonna 2024 miljardilla eurolla 3,2 mrd. euroon. Vuosikate riitti kattamaan poistot, mutta jäi 430 milj. euroa pienemmäksi kuin nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos heikkeni 0,7 mrd. eurolla ollen hieman alle 1,1 mrd. euroa positiivinen. Tulosta paransivat satunnaiset omaisuuden myyntituotot. Investointitaso pysyi edellisvuoden tapaan

korkeahkona, mikä yhdessä heikentyneen vuosikatteen kanssa johti siihen, että toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 0,5 mrd. euroa negatiiviseksi. Edellisen kerran toiminnan ja investointien rahavirta on ollut negatiivinen vuonna 2019. Negatiivinen toiminnan ja investointien rahavirta on osaltaan vaikuttanut siihen, että lainakanta lähti selvään, noin 0,7 mrd. euron, kasvuun.

Kuntatalouden vuoden 2025 tilanne on edellistä vuotta huomattavasti haastavampi. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee -1,6 miljardiin euroon. Toimintamenojen kasvu on voimakasta, sillä TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden alusta kunnille ja kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Lisäksi toimintamenoja kasvattaa kunta-alan ansiokehitys, joka on lähivuosina yleisten työmarkkinoiden ansiokehitystä ripeämpää kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntatalouden tulokehitys on vuonna 2025 vaimeaa. Valtionosuudet kasvavat TE-palvelu-uudistuksen vuoksi, mutta samanaikaisesti valtionosuuksiin tehdään leikkauksia mm. sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien, hallituksen päättämän valtionosuuksiin kohdentaman yhden prosenttiyksikön indeksijarrun sekä muiden säätötoimenpiteiden vuoksi. Keskimääräinen kunnallisvero nousi vuonna 2025 koko Suomessa 7,59 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän kunnallisverotuloja noin 80 milj. euroa vuositasona. Kuntien saamien verotulojen kasvu jää vuonna 2025 hyvin vaatimattomaksi, noin prosenttiin. Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5–0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäköymät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntahallinnon alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan lähivuosina.

Vantaan vuoden 2026 talousarvion valmistelu

Vuoden 2023 alusta astui voimaan kunnallishallinnon historian suurin muutos, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Vuoden 2025 alusta astui voimaan seuraava suuri rakenteellinen muutos, TE2024-uudistus, jossa työllisyys- ja elinvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi pysyvästi kuntien tehtäväksi. TE2024-uudistus astui voimaan hankalassa suhdannetilanteessa, jossa työttömyysluvut olivat ennätyskorkealla ja tilanne on kuluvana vuonna edelleen heikentynyt erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden osalta. Suhdanteen vuoksi uudistus kasvatti kaupungin toimintamenoja enemmän kuin valtionosuustuloja.

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintatulot talousarviossa 2026 ovat 380,2 milj. euroa ja toimintamenot 1 216,7 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarvioon nähden toimintatulot kasvavat 3,1 prosenttia ja toimintamenot 6,4 prosenttia.

Toimintamenoissa on määrärahoja kohdistettu erityisesti kattamaan TE2024-uudistuksen jälkivaikutuksia sekä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen lisääntyneitä palvelutarpeita vastaavasti. Lisäksi määrärahaa on kohdennettu oppimisen tuen lakimuutokseen, vuokratulujen kasvuun mm. Varian Vehkalan kampuksen valmistuneissa tiloissa sekä HSL:n menojen kattamiseksi. Kunta-alan

palkkaratkaisun kustannusvaikutukseen on vuonna 2026 varauduttu 16,6 milj. eurolla, joka on kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä keskitetty konsernijohtoon ja elinvoiman toimialalle. Varausta jaetaan kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyn yhteydessä toimialoille. Vuonna 2026 päätettävä palkankorotusten osuus eli vuoden 2026 paikallisesti sovittavat erät jätetään keskitetyksi varaukseksi konsernijohtoon ja elinvoiman toimialalle.

Taloussuunnitelmassa 2026–2029 Vantaan tuloveroprosentti on 6,4 koko taloussuunnitelmakauden ajan. Kaupungin arvioidaan saavan kunnallisveroja 426,0 milj. euroa vuonna 2026, 7,8 prosentin kasvu vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden. Koko maan kuntien yhteisöveroarvion pohjalta kaupungin arvioidaan saavan yhteisöveroja 68,0 milj. euroa vuonna 2026, mikä tarkoittaisi 3,8 prosentin kasvua vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Vuonna 2026 kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän 117,0 milj. euroa, 0,4 prosentin nousu vuoden 2025 tilinpäätösennusteeseen nähden.

Taloussuunnitelmakaudella 2026–2029 kiinteistöveroprosentit pidetään ennallaan, ellei lainsäädäntömuutokset muuta edellytä. Hallituksella on suunnitteilla kiinteistöverouudistus, jossa kiinteistöjen verotusarvoja tarkistettaisiin. Jos laki etenee, sen vaikutukset huomioidaan tulevilla talousarvioissa.

Kaupungin arvioidaan saavan valtionosuuksia yhteensä 269,0 milj. euroa vuonna 2026, joka on 13,2 prosenttia vuotta 2025 enemmän.

Vuosikate on vuoden 2026 talousarviossa 50,2 milj. euroa (TA 2025: 70,1 milj. euroa) ja poistot 116,1 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarvion tilikauden tulos on negatiivinen -65,9 milj. euroa ja tilikauden alijäämä on -66,9 milj. euroa.

Vuonna 2026 kaupungin lainakanta kasvaa talousarvion mukaan noin 313,2 milj. euroa, jolloin pitkäaikainen lainakanta olisi vuoden 2026 lopussa enintään 1 378 milj. euroa. Lainavarausta kasvattavat erityisesti kaupungin perusinvestointien kasvu, Vantaan ratikan investointi sekä maanmyyntituottojen väliaikainen lasku.

Taloussuunnitelman 2026–2029 investoinnit

Vuonna 2026 talousarvion investointiohjelmassa investointimenot ovat 368,2 milj. euroa ja investointiosan netto 324,7 milj. euroa. Investointiohjelma päivitetään vuosittain osana talousarvion valmistelua. Talousarvion mukaisesti vuoden 2026 kokonaisinvestoinneista 15 prosenttia pystytään rahoittamaan tulorahoituksella.

Kaupunkiympäristön toimialan kiinteistöt ja tilat -palvelualue on valmistellut yhdessä toimialojen ja talousohjauksen kanssa Vantaan kaupungin rakentamista koskevan rakennusinvestointiohjelman seuraavalle 10-vuotiskaudelle. Uudisrakentamiseen on vuodelle 2026 budjetoitu yhteensä 67,0 milj. euroa. Vuoden 2026 aikana valmistuvat Karhunkierroksen, Metsänhaltijan ja Puutarhatien päiväkodit sekä Satulakujan päiväkotit. Kouluhankkeista valmistuvat Kytöpuiston ja Nikinmäen koulujen laajennukset.

Taloussuunnitelmakaudella valmistuu lisäksi 8 investointirahoilla toteutettavaa päiväkotia ja kahden uuden päiväkodin rakentaminen aloitetaan vuonna 2029. Kouluhankkeista valmistuvat Tikkurilan alueen koulun laajennus Viertolaan, Ojahaan peruskoulun ensimmäinen vaihe ja Muuran koulu sekä Askiston koulun laajennus. Elmon uimahallin valmistuminen on siirtymässä vuodelle 2027 ja lisäksi taloussuunnitelmakaudella rakennetaan huoltorakennus Elmon urheilupuistoon, Tikkurilan urheilupuiston kenttien katsomo ja huoltotilat, Hakunilan urheilupuiston tapahtuma- ja varastotila sekä

liikuntahallit Muuran ja Ojaahan yhtenäiskoulujen yhteyteen. Kuusijärven ulkoilualueelle rakennetaan huoltorakennus ja Myyrmäen urheilutalon uimahallia laajennetaan peruskorjauksen yhteydessä. Vuodelle 2026 määräraharahoitteisiin korjausrakennushankkeisiin on budjetoitu yhteensä noin 46,4 milj. euroa.

Kunnallistekniikan investointeihin ja Vantaan ratikkaan varataan talousarviossa 2026 yhteensä 195,0 milj. euroa. Hankkeet toteutetaan toimialan strategian ja asuntotuotanto-ohjelman mukaisesti, ja toimintaa ohjaavat osaltaan myös maankäyttösopimukset. Määrärahasta on varattu Vantaan ratikan rakentamiseen 150 milj. euroa.

Tietojärjestelmäinvestointeihin on vuodelle 2026 varattu 6,0 milj. euron, irtaimen omaisuuden investointeihin 8,6 milj. euron sekä osakkeiden ja osuuksien hankintaan 1,9 milj. euron määräraha. Lisäksi talousarviossa on varattu maanhankintaan ja maa-alueiden kunnostamiseen 42,0 milj. euroa. Tästä määrärahasta maksetaan Vantaan Ratikan katualuetoimituksen mukaiset katualueet, joiden haltuunotto on vuonna 2026. Lisäksi Ratikkareitin varrella on tullut voimaan asemakaavamuutoksia, joihin liittyy merkittäviä maankäyttösopimuksia, joiden mukaiset maanhankinnat siirtyvät valtaosaltaan kaupungin hallintaan vuoden 2026 aikana.

Kaupunginjohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys esiteltiin valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille talousarvion ja taloussuunnitelman informaatiotilaisuudessa 29.9.2025. Esityslistan liitteenä on kaupunginjohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2026–2029. Kaupunginhallituksen asettama neuvottelukunta käsittelee talousarvioesitystä 3.11.2025.

Kaupunginhallitukselle esiteltiin 27.10.2025 Vantaan ratikan päivitettyä hankesuunnitelmaa. Tätä hankesuunnitelmaa käsitellään uudestaan kaupunginhallituksen kokouksessa 10.11.2025. Jos kaupunginhallitus hyväksyy tällöin ratikan hankesuunnitelman, huomioidaan päivitetty laskelmat osaksi kaupunginhallituksen talousarvioesitystä.

Kaupunginhallitus 4.11.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosille 2026–2029 kaupunginhallituksen esityksenä kaupunginvaltuustolle,
- b) oikeuttaa talousohjaus tekemään taloussuunnitelmaesitykseen ja sen perusteluihin kaupunginhallituksen tekemät muutokset sekä teknisluonteiset laskennalliset tarkistukset ja tekstitarkistukset ja
- c) esittää kaupunginvaltuustolle
 1. hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvion sitovat tavoitteet sekä valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot,
 2. hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpanomääräykset, ja
 3. hyväksyttäväksi taloussuunnitelma 2026–2029

Liitteet:

- Kaupunginjohtajan esitys - talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Pekka Timonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi